

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

«28» травня 2026 р.

Руслан БІЛОСКУРСЬКИЙ

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДО АСПІРАНТУРИ
для здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)
зі спеціальності С4 Психологія
галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація
та міжнародні відносини»**

Схвалено вченою радою факультету
педагогіки, психології та соціальної роботи
Протокол №10 від «27» травня 2026 р.

Голова ради

Інна ПРОКОП

Чернівці – 2026

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Додаткове вступне випробування в аспірантуру зі спеціальності **С4 Психологія** на освітній ступінь «доктор філософії PhD» у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича може бути призначено для вступників з дипломом магістра / спеціаліста з іншої галузі знань.

Мета – визначити рівень сформованості базових психологічних знань і вмінь, необхідних для подальшого опанування освітньо-наукової програми «Психологія» та здійснення самостійної науково-дослідної діяльності у сфері психології.

Зміст програми орієнтований на перевірку засвоєння вступниками фундаментальних понять психологічної науки, закономірностей психічного розвитку особистості, соціально-психологічних механізмів взаємодії, основ психодіагностики, психометрії та методології психологічного дослідження.

Додаткове вступне випробування проводиться очно у формі тестування. Тестові завдання спрямовані на виявлення рівня теоретичної підготовленості вступника, здатності до наукового аналізу психологічних явищ, розуміння етичних засад професійної та дослідницької діяльності психолога

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Методологічні засади, об'єкт, предмет та ключові завдання сучасної психологічної науки в контексті постнекласичної парадигми.

Галузева структура сучасної психології, критерії класифікації галузей та аналіз предмета їх дослідження.

Порівняльна характеристика фундаментальних та прикладних напрямів психології.

Аналіз провідних напрямів розвитку світової психологічної думки: біхевіоризму, когнітивізму, психоаналізу, гуманістичної та екзистенційної психології, їх теоретико-методологічних положень та впливу на сучасну науку.

Логіка та архітектоніка психологічного дослідження.

Системна класифікація емпіричних методів, їх валідність, надійність та етичні вимоги до проведення.

Порівняльний аналіз переваг та обмежень кількісного та якісного підходів.

Основні методологічні підходи у психології.

Категоріальний аналіз понять психіки та свідомості.

Природа свідомості та механізми взаємодії свідомого і несвідомого в структурі психічного.

Функціональні характеристики та суспільно-історична зумовленість свідомості.

Психологічна теорія діяльності: системно-структурний аналіз, ієрархія компонентів діяльності, психологічні закономірності формування умінь і навичок як складників професійної активності суб'єкта.

Психофізіологія та сенсорика: теоретичні моделі відчуття та сприймання, класифікація модальностей відчуттів, механізми взаємодії сенсорних систем, сенсорна адаптація та сенсibiliзація, феноменологія сприймання як цілісного образу світу, його властивості та детермінанти.

Психологія уваги: теоретичні підходи до розуміння уваги як механізму селекції та регуляції психічної діяльності, види, форми та динамічні характеристики уваги, чинники продуктивності та умови розвитку уважності.

Пам'ять як вища психічна функція та складний когнітивний процес: системна характеристика мнемічних процесів, стратегії ефективного запам'ятовування, природа механізмів забування, сучасні класифікації видів пам'яті.

Психологія уяви та креативності: роль уяви в життєдіяльності та науковій творчості, типологія видів уяви та прийоми трансформації образів у процесі створення ментальних моделей майбутнього.

Емоційно-вольова сфера особистості: психологічна природа вищих почуттів, механізми емоційної регуляції у міжособистісному та професійному просторі, структура вольового акту та роль волі в самодетермінації поведінки.

Психологія мотивації та спрямованості особистості.

Проблема індивідуальних здібностей у психології: задатки як природне підґрунтя та соціально-діяльнісна зумовленість розвитку здібностей, рівні розвитку здібностей, спеціальні здібності в структурі професіограми психолога.

Темперамент як біологічний фундамент індивідуальності: еволюція поглядів від гуморальних до регуляторних теорій, психологічна характеристика типів темпераменту та врахування їх динамічних властивостей у комунікативній практиці.

Психологія характеру: теоретичні моделі структури характеру та типи його детермінації, взаємозв'язок характеру і темпераменту, концепції акцентуацій характеру, методики діагностики та шляхи самовиховання характеру суб'єкта.

Методологічні проблеми психології особистості: понятійна диференціація термінів «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність», «суб'єкт»; структура та динаміка Я-концепції; системний зв'язок самооцінки, самоповаги та рівня домагань.

Аналіз провідних парадигм розвитку особистості у вітчизняній та зарубіжній науці

Методологічні підходи до дослідження психічного розвитку.

Методи вікової психології: спостереження, експеримент, лонгітюдний метод, метод зрізів, формувальний експеримент, психодіагностичні методи.

Основні підходи до пояснення психічного розвитку: біогенетичний, соціогенетичний, культурно-історичний, когнітивний, психосоціальний.

Проблема рушійних сил психічного розвитку.

Поняття соціальної ситуації розвитку, провідної діяльності, вікових новоутворень.

Вікова періодизація розвитку особистості в онтогенезі. Кризи психічного розвитку та їх психологічний зміст.

Психологічна характеристика немовлячого, раннього та дошкільного віку.

Соціальна ситуація розвитку на кожному етапі.

Провідна діяльність і новоутворення.

Розвиток пізнавальної, емоційно-вольової та мотиваційної сфер.

Роль спілкування з дорослими у розвитку дитини.

Психологічна готовність до навчання в школі.

Психологічні особливості молодшого шкільного, підліткового та старшого шкільного віку.

Роль навчальної діяльності в розвитку особистості.

Формування самосвідомості, самооцінки, рефлексії, мотиваційної та ціннісної сфер.

Психологічні проблеми шкільної адаптації, спілкування з однолітками й дорослими, професійного самовизначення.

Психологічна характеристика старшого юнацького віку, дорослості та старості.

Психологія студентського віку.

Особливості професійного самовизначення, самоосвіти, розвитку пізнавальних процесів і мотивації у юності.

Психологія зрілої особистості, соціальної активності, професійної реалізації.

Психологія старіння і старості, зміни в мотиваційній, когнітивній та емоційній сферах, проблеми довголіття та психологічної підтримки людей

літнього віку.

Співвідношення навчання, виховання і розвитку.

Психологічні основи навчальної діяльності. Учіння, засвоєння, знання, уміння, навички, компетентність.

Теорії та моделі навчання.

Психологічні основи освітнього проєктування та інноваційних освітніх технологій.

Психологічні чинники навчальної успішності та неуспішності.

Психологічна характеристика суб'єктів освітнього процесу.

Психологія студента і навчально-професійної діяльності у закладах вищої освіти.

Вікові та індивідуальні особливості здобувачів освіти.

Психологічні основи взаємодії у системі «викладач – студент», «учитель – учень».

Психологія педагогічної діяльності.

Професійні деформації, синдром емоційного вигорання та психологічна підтримка педагога.

Психологія виховання як складова психології освіти.

Психологічні основи морального виховання.

Психологічне консультування у системі освіти.

Психологічна служба в закладах освіти, її функції та завдання.

Психологічні труднощі в освітньому процесі та шляхи їх подолання.

Історико-теоретичні передумови становлення соціальної психології як самостійної науки.

Методологічні принципи та методи соціально-психологічного дослідження.

Спілкування як форма соціальної взаємодії. Структура, функції та види спілкування.

Комунікативний, інтерактивний і перцептивний аспекти спілкування.

Емпатія, ідентифікація, рефлексія та атрибуція у міжособистісному сприйманні.

Бар'єри спілкування та умови ефективної комунікації.

Психологічні механізми соціального впливу: переконання, навіювання, зараження, наслідування.

Соціально-психологічна структура особистості.

Я-концепція, соціальна ідентичність, локус контролю, самоефективність, ціннісні орієнтації та соціальні установки.

Соціалізація особистості: етапи, механізми та інститути.

Соціальні ролі та рольова поведінка.

Психологічні чинники соціальної поведінки особистості.

Десоціалізація, ресоціалізація та адаптація особистості в умовах соціальних змін.

Психологія великих і малих соціальних груп. Класифікація груп та їх психологічні характеристики.

Мала група як об'єкт соціально-психологічного аналізу. Структура малої

групи, групові норми, цінності, згуртованість і соціально-психологічний клімат.

Групова динаміка, процеси групоутворення, лідерство, керівництво, конформізм і нонконформізм.

Соціометрична структура групи та методи її дослідження. Психологічні особливості функціонування груп у кризових і трансформаційних умовах.

Соціальні установки, норми, цінності як регулятори поведінки.

Психологія міжособистісних і міжгрупових відносин.

Конфлікт як соціально-психологічний феномен: причини, структура, функції та способи розв'язання.

Психологія соціального впливу, масових станів, чутток, паніки, моди та інших соціально-психологічних явищ.

Психологічна стійкість особистості в ситуаціях соціального тиску та невизначеності.

Соціально-психологічні аспекти суспільних трансформацій, соціальної напруги, соціальної згуртованості та міжгрупової взаємодії.

Психологічні механізми адаптації особистості й груп до кризових умов. Соціально-психологічні особливості взаємодії у полікультурному середовищі.

Роль соціальної психології у вивченні процесів підтримки психічного здоров'я, соціальної інтеграції, міжвідомчої взаємодії та психосоціального супроводу вразливих груп населення.

Основні напрями застосування психодіагностичних методів у наукових дослідженнях і професійній діяльності психолога. Е

тичні засади психодіагностичної діяльності, принципи професійної відповідальності, конфіденційності, інформованої згоди та недопущення стигматизації респондента.

Психодіагностичний метод у структурі психологічного дослідження.

Класифікація психодіагностичних методик. Особливості добору психодіагностичного інструментарію залежно від мети, об'єкта, предмета та завдань дослідження.

Психометрія як теоретична основа сучасної психодіагностики.

Поняття стандартизації, норми, шкали оцінювання, репрезентативності вибірки.

Надійність психодіагностичних методик: види, способи перевірки, чинники, що впливають на її забезпечення.

Поняття точності, об'єктивності, диференціувальної здатності тесту.

Методологічні засади діагностики індивідуально-психологічних властивостей особистості.

Особливості психодіагностики міжособистісних стосунків, соціально-психологічного клімату, групової згуртованості, лідерства, комунікативних характеристик і соціальних установок.

Психодіагностика як інструмент емпіричного психологічного дослідження.

Особливості використання психодіагностики у дослідженнях психічного здоров'я, психологічного благополуччя, психосоціального супроводу, адаптації, резильєнтності та травматичного досвіду.

Етично безпечне застосування психодіагностичних процедур у роботі з дітьми, сім'ями у складних життєвих обставинах, внутрішньо переміщеними особами, людьми з травматичним досвідом та іншими вразливими групами.

Методологія науки як система принципів, підходів і способів організації наукового пізнання.

Рівні методології в психології: філософський, загальнонауковий, конкретнонауковий і методико-технологічний.

Специфіка психологічного дослідження як наукового пізнання психічних явищ, поведінки, діяльності, особистості, груп і спільнот.

Основні методологічні принципи психології: детермінізму, розвитку, системності, єдності свідомості й діяльності, особистісного підходу, об'єктивності та етичної відповідальності дослідника.

Наукове дослідження в психології як цілісний процес.

Постановка наукової проблеми, визначення об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження.

Теоретична модель дослідження. Етапи організації психологічного дослідження: теоретичний, емпіричний, аналітико-інтерпретаційний, узагальнювальний.

Класифікація методів психологічного дослідження.

Поняття генеральної сукупності та вибірки. Репрезентативність вибірки, критерії її добору, типи вибірок у психологічному дослідженні.

Організація процедури збору емпіричних даних. Контроль зовнішніх і внутрішніх змінних.

Етичні принципи наукового дослідження в психології: інформована згода, добровільність участі, конфіденційність, недопущення шкоди, повага до гідності респондента, особливості досліджень за участю вразливих груп населення.

Академічна доброчесність у психологічному дослідженні.

Застосування математико-статистичних методів обробки даних. Вибір методів статистичного аналізу залежно від типу даних і логіки дослідження. Інтерпретація кількісних і якісних результатів.

Науковий текст як форма представлення результатів дослідження. Вимоги до структури наукової роботи.

Академічне письмо, стиль наукового викладу, логіка аргументації. Робота з науковими джерелами, цитування, оформлення посилань і списку літератури.

Поняття академічної доброчесності, види академічних порушень, запобігання плагіату.

Наукова комунікація в національному та міжнародному академічному просторі.

Презентація результатів дослідження на конференціях, у фахових виданнях, у міждисциплінарному та міжнародному контексті.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКА

Додаткове вступне випробування проводиться відповідно до вимог чинного законодавства, нормативних документів Міністерства освіти і науки України, нормативних положень Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Додаткове вступне випробування відбувається відповідно до затвердженого розкладу за питаннями програми.

Вступник має розкрити основний зміст питань і продемонструвати:

- розуміння сутності основних психологічних проблем;
- володіння змістом психологічних понять, принципів, категорій і закономірностей, уміння коректно оперувати ними;
- обізнаність із базовими теоретичними підходами, напрямками та концепціями психологічної науки;
- здатність аналізувати психологічні явища, процеси, стани та властивості особистості;
- уміння аргументувати власні погляди й застосовувати психологічні знання для пояснення конкретних ситуацій.

Оцінювання відповіді вступника здійснюється за шкалою **«зараховано / не зараховано»** з урахуванням таких критеріїв:

«Зараховано» – вступник вільно оперує психологічною термінологією, розуміє зміст основних психологічних понять, принципів і категорій; демонструє знання фундаментальних положень загальної, вікової, соціальної, педагогічної психології, психодіагностики та методології психологічного дослідження; виявляє здатність аналізувати психологічні явища, пояснювати їх на основі наукових підходів, аргументувати власну позицію; поінформований щодо основних історичних і сучасних психологічних ідей; розуміє сутність наукового пошуку, здатний застосовувати теоретичні положення до конкретних прикладів і формулювати логічно обґрунтовані висновки.

«Не зараховано» – фіксується у випадку відсутності знань основних проблем психологічної науки, за умов неадекватної відповіді на питання, нерозуміння сутності проблеми, що обговорюється, нездатності пояснити основні психологічні поняття, принципи й закономірності; відсутності вміння аргументувати власну думку, встановлювати зв'язки між теоретичними положеннями та практичними прикладами; фрагментарного, безсистемного або помилкового викладу матеріалу, а також у разі відмови вступника давати відповідь.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Балахтар В.В., Гуцол К.В., Гомонюк В.О. Ментальні ресурси фахівців соціономічних професій: адаптація КПТ-технік для профілактики вторинної травматизації в умовах війни. *Наукові інновації та передові технології*. 2026. № 2(54). С. 2281-2291. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2\(54\)-2281-2291](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2(54)-2281-2291)
2. Балахтар В. В., Онопрієнко-Капустіна Н.В. (2022). Інноваційні освітні технології: світовий і вітчизняний досвід використання в системі неперервної освіти : монограф./ відп. ред. Барановська Л.В. (Київ, Україна), Морська Л.І. (Жешув, Польща). Біла Церква : ТОВ «Білоцерківдрук». Розвиток самоефективності майбутніх працівників соціономічних професій. С. 318-331. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/35843/1/Дубасенюк%20Моно%202022.pdf>
3. Балахтар В.В., Павленок К.С. Психологічна відповідальність, автономність і резильєнтність викладачів закладів вищої освіти як особистісний ресурс лідерства в освітній організації. *Наукові перспективи*. 2025. № 12(66). С.2113-2125. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-12\(66\)-2113-2125](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-12(66)-2113-2125)
4. Психологічна безпека учасників освітнього процесу під час пандемії COVID-19: порівняльний аналіз онлайн-навчання. / Бондарчук, О.І., Балахтар, В.В., Ушенко, Ю.О., Горова, О.О., Осовська, І.М., Пінчук, Н.І., Якубовська, Н.О., Павленок, К.С. та Москалов, М.В. (2025). *Матеріали семінару СТЕ [Онлайн]*. 2025. № 12. С. 471–497. DOI: <https://doi.org/10.55056/cte.427>
5. Васильєва О. Е., Ковальчук О. І. Організація наукових досліджень та представлення їх результатів: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2023. 253 с. URL: <https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/15056/1/МЕТОДОЛОГІЯ%20ТА%20ОРГАНІЗАЦІЯ%20НАУКОВИХ%20ДОСЛІДЖЕНЬ.pdf>
6. Гуляс І.А. Психологія мотивації та цілепокладання в організації: навчальний посібник. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 176 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7518>
7. Доскач С.С., Л.Б. Костик. Психологія загальна та вікова: навч.-метод. Посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 270 с. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6757>
8. Зливков В. Л. та ін. Психологія педагогічної взаємодії: монографія. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Електронний репозитарій НАПН України, 2019. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/716475/1/Монографія%202019.pdf?utm_source=chatgpt.com
9. Карамушка Л. М. Психічне здоров'я персоналу організацій в умовах війни: навчально-методичний посібник. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Електронний репозитарій НАПН України, 2023. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737839/1/Karamushka_Mental%20health.pdf?utm_source=chatgpt.com
10. Карсканова С. В., Супрун М. О. Методологія наукових досліджень в корекційній освіті: навчальний посібник. Миколаїв: СПД Румянцева? 2024. 70 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740416/1/Методологія%20наукових%20дослі>

[дженів%20в%20корекційній%20освіті-
%20навчальний%20посібник.pdf?utm_source=chatgpt.com](#)

11. Кацавець Р. С. Психологія розвитку особистості: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2024. 152 с. URL: https://alerta.kiev.ua/img/cms/PDF/Ka_cavec_Psiholog_rozv_osobyst_Zmist.pdf?srsId=AfmBOorXP28DNXfJBpd08ubX3wKudlSm_j8whpGCFGgFYZUuiFaRv6th&utm_source=chatgpt.com

12. Кокун О. М., Мороз В. М., Лозінська Н. С., Пішко І. О. Збірник психодіагностичних методик для професійно-психологічного відбору кандидатів на військову службу за контрактом у Збройних Силах України: методичний посібник. Київ : Видавничий дім “Освіта України”, ФОП Маслаков Руслан Олексійович, 2021. 74 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/725767/1/ПОСІБНИК%20ППВ_ISBN.pdf?utm_source=chatgpt.com

13. Максименко С. Д. *Загальна психологія* (3-є вид., переробл. і доп.). Київ: Центр учбової літератури, 2021. 272 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738699/1/Загальна_психологія_Максименко_2021%20%281%29.pdf?utm_source=chatgpt.com

14. Москаленко В. В. Теоретико-методологічні засади дослідження динаміки ідентичності особистості у змінній ситуації (структурнофункціональний аналіз): препринт. Київ: Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України. 2023. 42 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734631/1/Москаленко%20В.В.%20Препринт.pdf>

15. Павленок К.С., Балахтар В.В. Когнітивно-рефлексивні стратегії саморегуляції та професійного зростання викладача: потенціал когнітивно-поведінкового підходу *Вісник післядипломної освіти. Серія «Соціальні та поведінкові науки; Управління та адміністрування»*. 2025. № 34(63). С. 14-32. DOI: [https://doi.org/10.58442/3041-1858-2025-34\(63\)-14-32](https://doi.org/10.58442/3041-1858-2025-34(63)-14-32)

16. Палагнюк О. В. Формування соціальної відповідальності особистості в умовах суспільних трансформацій : навч.-метод. посіб. Чернівці. Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 276 с.

17. Палагнюк О. В. Соціально-психологічне консультування в закладі дошкільної освіти : навчально-методичний посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 324 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/13133>

18. Поліщук В. М. Соціальна психологія: навчальний посібник. Суми: Університетська книга. 2021. 217 с. URL: <https://dspace.krok.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c88205b3-7532-476b-b0ee-683182727211/content>

19. Пінчук Н. І., Антошук Н. І. Зміст і технології підготовки здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю «Психологія» з психологічної допомоги особистості. *Габітус*. 2022. №4. С. 83-88. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2022.43.14>

20. Помиткін, Е. О., & Рибалка, В. В. (2020). Геронтопсихологія навчання особистості похилого віку: посібник. Київ: Талком, 2020. 184 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/718915/1/ПОМИТКІН%20і%20РИБАЛКА%20Геронтопсихологія%20навчання%20особистості%20похилого%20віку%20Посібник%20_2020.pdf?utm_source=chatgpt.com

21. Пророк Н. В., Чекстере О. Ю., Гнатюк О. В. Особливості соціального розвитку дітей молодшого шкільного віку в умовах воєнного стану. *Журнал сучасної психології*. Київ, 2023. № 2. С. 53–63. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/736777>
22. Соціокультурні детермінанти розвитку психології особистості в Україні: монографія. / В. В. Турбан, Л. З. Сердюк, В. В. Москаленко та ін.; за наук. ред. В. В. Турбан. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2023, 296 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737925/2/Соціокультурні%20%20детермінанти%20розвитку%20психології%20особистості%20%20в%20Україні.%20Монографія-2023.pdf?utm_source=chatgpt.com
23. Титаренко Т. М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самодопомоги в умовах тривалої травматизації: монографія / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 160 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/711214/1/monTitar2018maket%20%281%29.pdf?utm_source=chatgpt.com
24. Чала Ю. М., Шахрайчук А. М. (2018). Психодіагностика: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2018. 246 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/5215029f-3a71-47fc-bfe4-d47fa8bb982e/content>
25. Чиханцова О. А. Психологічні основи життєстійкості особистості: монографія. Київ: Талком, 2021. 319 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/727629/2/Монографія_Чиханцова.pdf?utm_source=chatgpt.com
26. Colman A. M. Facts, Fallacies and Frauds in Psychology. London, 2024. 226 p. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003470175>